

یادی از حسن شریفی

حسن شریفی، سینماگر قدیمی دیروز در قطعه هنرمندان به خاک سپرده شد

حسن شریفی که سال‌ها فعالیت در عکاسی، فیلمبرداری، تدارکات و تولید سینما را در کارنامه داشت، ۲۱ تیرماه از دنیا رفت. بهرام بدخشانی، دبیر انجمن فیلمبرداران خانه سینما در این باره گفت: حسن شریفی یکی از قدیمی‌های سینمای ایران بود که البته در سال‌های گذشته فعالیتی را در سینما نداشت، اما کتاب‌هایی نوشته که به یادگار مانده‌اند.

او تجربه‌های ارزشمندی در تدارکات، تولید، عکاسی، فیلمبرداری و... در کنار اسامی مطرح سینما همچون ساموئل خاچیکیان، پرویز خطیبی، مجید محسنی، اسماعیل کوشان، مهدی میثاقیه، عباس شیباز و سیامک یاسمی داشت. او همچنین عضو پیشکسوت در انجمن مدیران و دستیاران تدارکات سینما بود.

حسن درگزی معروف به حسن شریفی متولد ۱۳۱۰ تهران، فارغ التحصیل برق از هنرستان صنعتی است. او فعالیت سینمایی‌اش را سال ۱۳۲۸ به عنوان دستیار فیلمبردار فیلم «واریته بهاری» به کارگردانی پرویز خطیبی آغاز کرد. وی در طول ۵۸ سال فعالیت هنری خود توانست آثاری به‌یاد ماندنی و مکتوب از سینمای ایران به جا بگذارد که از جمله این آثار می‌توان به کتاب‌های «نیم قرن خاطرات سینمای ایران»، «خاطرات من از امروز تا همین ۵۰ سال پیش» خاطرات ساموئل خاچیکیان و سومین اثر «پیشکسوتان سینمای ایران» اشاره کرد. شریفی با ساخت فیلم کوتاه بیا با هم زندگی کنیم جایزه بهترین فیلم کوتاه رنگی را از جشنواره داخلی دریافت کرد. وی همچنین اوایل سال ۸۸ مؤلف کتابی به نام خاطرات جذاب سینما بوده‌است. «پیشکسوتی» که خیلی از پیشکسوتان سینمای ایران را به این عرصه معرفی کرد.

به نقل از روابط عمومی موسسه هنرمندان پیشکسوت، پیکر حسن شریفی با حضور خانواده و همکاران او و نیز سیدمحمد طباطبایی، مدیرعامل موسسه هنرمندان پیشکسوت دیروز در قطعه هنرمندان بهشت زهرا (س) به خاک سپرده شد. مراسم خاکسپاری شریفی به دلیل شرایط موجود و پیشگیری از شیوع ویروس کرونا به صورت محدود برگزار شد.

در پیام تسلیت مدیرعامل موسسه هنرمندان پیشکسوت آمده است:

«خبر درگذشت جناب حسن شریفی موجب تأثر شد و این روزهایمان را تلخ‌تر کرد. زنده‌یاد شریفی بیش از شش دهه در حوزه‌های گوناگون سینما فعالیت کرد و نامی نیک از خود به جا گذاشت. او عاشق سینما بود و برایش سینما مهم بود. روزی دستیار فیلمبردار بود، روزی فیلمبردار. در یک فیلم مدیر تولید بود و در فیلمی دیگر مدیر تدارکات. گاهی بازیگری را تجربه کرد و گاهی عکاسی فیلم را. و در کنار همه اینها او در کتاب‌هایش از سینما نوشت؛ کتاب‌هایی که گامی در مسیر ثبت تاریخ شفاهی سینمای ایران است.

درگذشت ایشان را به جامعه

هنری و پیشکسوتان سینما و نیز به خانواده محترم ایشان تسلیت گفته و از درگاه ایزد منان برای آن مرحوم مغفرت و برای بازماندگان صبر

مسألت می‌کنم.»

زنده‌یاد شریفی در فیلم «چاووش» به کارگردانی ساموئل خاچیکیان هم دستیار کارگردان بود. پرویز پورحسینی، حسین پاییار، امیر... صابری و حسین پنهانی از بازیگران این فیلم سینمایی بودند. شب روباه، بلوف، مردی درآینه، فصل خاکستری، سرسرام، شیطان درمی‌زند و یک نگاه هم از جمله فیلم‌های سینمایی بودند که حسن شریفی در آنها

بازی کرده بود.

فراخوان سالانه حروف‌نگاری «علی‌ولی...»

کانون هنر شیعی در آستانه دهه ولایت و عید غدیر با هدف بهره‌مندی از ظرفیت بصری و ویژگی‌های تایپوگرافی و حروف‌نگاری در پرداخت هنری به موضوع امامت و ولایت امیرالمومنین علی(ع) از طراحان گرافیک و خوشنویسان کشور جهت طراحی عبارت «علی‌ولی...» دعوت به‌عمل می‌آورد. علاقه‌مندان می‌توانند آثار خود را به ایمیل shiaarts.f@gmail.com ارسال کنند. /تسنیم

قتل خواننده سیاهپوست آمریکایی

لیل مارلو، خواننده سیاهپوست آمریکایی در بزرگراهی در آتلانتا به قتل رسید. پلیس آتلانتا در محل حادثه حاضر شد و تحقیقات خود را آغاز کرد. بازرسان بخش جنایی پلیس آتلانتا بلافاصله پس از اطلاع از کشته‌شدن خواننده آمریکایی، در محل حادثه حاضر شدند و تحقیقات خود را آغاز کردند. مدیررنامه لیل مارلو گفت که این رپر آمریکایی بر اثر اصابت گلوله کشته شده‌است. /تسنیم

جام جم‌روند سلیقه ادبی و هنری ایرانیان از سال ۵۷ تا ۹۹ را با اشاره به آ

سلیقه فرهنگی مردم چه

هنوز بر سر این‌که این آثار هنری و ادبی هستند که سلیقه مردمان را می‌سازند یا این سطح سلیقه مخاطبان است که اثر هنری را به سمت و سویی سوق می‌دهد توافق نظری نیست. با این حال می‌توان رابطه‌ای دوسویه را در این باره رصد کرد. بررسی‌های ما در این دو صفحه، چنانچه خواهیم دید، نشان‌دهنده توأمان بودن این دو مقوله است.

از سال ۱۳۵۷ آغاز کرده‌ایم؛ جایی مهم از تاریخ معاصر جهان که تأثیرش نه‌تنها بر هنر و ادبیات ما، بلکه بر آرای

علی‌رستگار
پیمان طالبی
صابر محمدی

ادبیات و هنر

سیاست‌های جدید فرهنگی

۶۰

موسیقی: موسیقی در دهه ۶۰ وضع دوگانه‌ای داشت؛ خواننده‌ها، ترانه‌سراها و آهنگسازهای فعال در سال‌های پیش از وقوع انقلاب، جلای وطن کرده بودند و آنچه را امروز موسوم به «موسیقی لس آنجلسی» است پایه‌ریزی می‌کردند و گروه دوم، فعالان موسیقی دستگاهی در ایران بودند که از دو نهاد مرکز حفظ و اشاعه موسیقی ایرانی و نیز کانون چاووش می‌آمدند. آرام آرام کنسرت‌ها برگزار می‌شد. این جوانان و میانسالانی چون محمدرضا شجریان، پرویز مشکاتیان، محمدرضا لطفی، حسین علیزاده، شهرام ناظری و اعضای گروه کامکارها بودند که با تولیداتشان دهه‌۶۰ را قبضه کرده بودند. در یک قلم، همکاری ده ساله محمدرضا شجریان با پرویزمشکاتیان به تولید ۱۰ آلبوم انجامید تا امروز بتوان گفت دهه ۶۰، مردم موسیقی‌دوست در موسیقی ایرانی آثار گرانبسی شنیدند.

شعر: پس از کمزنگ‌ترشدن حضور شاعران تثبیت‌شده سال‌های پیش از انقلاب و نیز پس از بازگشت شاعرانی چون اخوان ثالث به قالب‌های کهن، دهه ۶۰ به لحاظ تولید و انتشار شعر در نوعی رخوت به سر می‌برد. حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی در این میان با راه‌اندازی دفتر آفرینش‌های ادبی توانسته بود به سلیقه‌ها جهت دهد و پای بسیاری از شاعران موسوم به شاعران انقلاب را به خیابان حافظ بکشاند. از این رو علاوه بر این‌که شعردوست‌ها همچنان شاعران تثبیت‌شده‌ای چون سهراب سپهری و احمد شاملو را می‌خواندند، عده‌ای نیز به شاعرانی چون قیصر امین‌پور و سیدحسن حسینی که هر دو محصول انقلاب بودند، گرایش پیدا کردند.

ادبیات داستانی: برهانی در جایی گفته بود: «سایه جنگ بر داستان‌نویسی دهه ۶۰ سایه افکنده است.» در دهه ۶۰ جدی‌ترین چالشی که مردم با آن روبه‌رو بودند، جنگ ایران و عراق بود و به همین علت ادبیات جنگ در این دوره بسیار رونق می‌یابد و این برهه زمانی نقطه شروعی برای ادبیات داستانی انقلاب اسلامی است. علاوه بر این آرام‌آرام ثبات در رویکردهای حکومت دیده می‌شود و فضایی مهیا می‌شود تا انقلابیون از رویکردهای اصلی انقلاب اسلامی در شتوونات مختلف هنری دم بزنند. این مساله سبب ظهور نویسندگان تازه‌نفسی چون

قاسمعلی فراست (با رمان نخل‌های بی سر)، محسن مخملباف (با رمان باغ بلور)، رضا رهنگرد، محسن سلیمانی، فیروز رزوزی جلالی، علی مودنی، سیدمهدی شجاعی، محمدرضا پایرامی و داریوش عابدی می‌شود. علاوه بر این، از این دهه نسل جدید رمان‌های عامه‌پسند ملودرام خودی‌نشان می‌دهند و در بین جوانان بسیار پرطرفدار می‌شوند. ظهور فهمیه رحیمی و نسرين ثامنی مربوط به همین دهه است. کتاب «بازگشت به خوشبختی» از فهمیه رحیمی و «آخرین دیدار» و «آهنگ جدایی» از نسرين ثامنی، از جمله رمان‌های پرفروش دهه ۶۰ بودند.

سینما: سال‌های ابتدایی دهه ۶۰ همچنان با دیده تردید به سینما و سینماگرانی که پیش از انقلاب فعالیت می‌کردند، نگاه می‌شد. مدیران

سینمایی در سیاستگذاری‌شان، هر راهی را به نشانه‌های قبل از انقلابی و فیلمفارسی می‌بستند و حتی درباره کلوژآپ‌ها سختگیرانه عمل

می‌کردند که مبادا ستاره‌سالاری گذشته مجال تنفس بیابد. از سال ۶۳، فیلم‌های جنگی، اکشن و ملودرام‌هایی ساخته شدند که رکوردهای

فروش و تعداد مخاطب را در گیشه جابه‌جا کردند. سناتور ساخته مهدی صباغ‌زاده، عقاب‌ها ساخته ساموئل خاچیکیان که از آن به عنوان

پرتماشاگرترین فیلم تاریخ سینمای ایران یا دست‌کم بعد از انقلاب یاد می‌کنند، تاراج ساخته ایرج قادری، گل‌های داودی ساخته رسول

صدرعاملی، بگذار زندگی کتم ساخته شاپور قریب، دبیرستان ساخته اکبر صادقی، پرنده کوچک خوشبختی ساخته پوران درخشنده

و... ازجمله فیلم‌هایی است که مورد توجه عامه مردم قرار گرفته‌اند. البته باید از فیلم‌هایی چون اجاره‌نشین‌ها و مادر هم یاد کرد که هم

محبوب عامه‌پسنده بودند و هم تماشاگران پیگیرتر سینما. مخاطبان نخبه‌پسند هم حال و روز خوبی داشتند و فیلم‌های باب طبع آنها

نه‌تنها کم نبود چه بسا با فیلم‌های عامه‌پسند برابری می‌کرد؛ مرگ یزدگرد، دوندۀ، باشو غربیه کوچک، خانه

دوست کجاست؟، ناخدا خورشید، دیده‌بان، نار و نی، هامون و ...

مغشوش و بی‌هویی

موسیقی: دهه ۹۰ را یکسره می‌

موسیقی پاپ با عمرهای کم و نو

همراه با پدیر کارش را آغاز کرده

آلبوم هم منتشر کرد. نسبت او

مخاطبانش به فراخور این نوع م

پورناظری در دهه ۹۰ و هر چه پاپیو

موسیقی ایران در دهه ۹۰ مطرح ب

شعر: در واپسین سال دهه پو

و همین رویداد باعث شد همه

از اردوگاه «شعر دیگر»، سال‌ها ب

آزادی‌ور، پرویز اسلام‌پور، فیروز ن

پررنگ می‌کردند که «شعر دیگ

مسکوت بود. در دهه ۸۰ آنها یکی

پرویز یکی از شخصیت‌های سینمای نخبه‌پسند نظاره‌گر عشاق فیلم «گل‌های داوودی» از شاخص‌ترین آثار عامه‌پسند است